

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

دفترچه پاسخ

پنجم دبستان

برای دریافت کارنامه و اطلاع از شرایط پذیرش بورسیه و تخفیفات ویژه آزمون به سایت زیر مراجعه نمایید.

www.kanoonH.ir

آزمون تعیین سطح و ورودی بورسیه
www.kanoonH.ir

فارسی

۱

پاسخ: گزینه ۳

۲

پاسخ: گزینه ۴

مردی که با دیدن بوته خربزه و درخت گردو فکر کرد و گفت چرا درخت گردو به این بلندی، گردو به این کوچکی و خربزه به این بزرگی روی بوته‌ای آفریده شده است. وقتی گردو روی سرش افتاد. دست به دعا شد و گفت: اگر به جای گردو، خربزه بالای

۳

پاسخ: گزینه ۳

معنی بیت: «به علم و دانش روی بیاور و با آن رشد کن، اگر می‌خواهی بدی‌ها به تو آسیبی نرساند.» درست می‌باشد.

۴

پاسخ: گزینه ۳

با توجه به مفهوم صفحه ۱۴ کتاب، همه واژه‌ها مخالف هم هستند، جز (طرف و اطراف) که هم‌خانواده است.

۵

پاسخ: گزینه ۲

با توجه به معنی کلمه‌های «خردی: کودکی»، «ماکیان: مرغ خانگی»، معنی بیت به صورت «هنوز از دوران کودکی‌ام به یاد دارم که یک روز دست در لانه‌ی مرغ خانگی بردم.» درست است.

۶

پاسخ: گزینه ۱

واژه‌ی «ایمان» در شعر به صورت جمع نیامده است.

۷

پاسخ: گزینه ۳

در گزینه ۳، جمع کردن پول تبدیل به پس‌انداز می‌شود و این، با معنای ضرب‌المثل «جمع شدن قطرات آب و به دریا تبدیل شدن» ارتباط دارد.

۸

پاسخ: گزینه‌ی ۳

معنی درست واژه‌ها به ترتیب عبارتند از:

اهتزاز: جنبیدن

مهر: خورشید

فَرّ: شکوه

موزون: خوش آهنگ

۹

پاسخ: گزینه‌ی ۱

با توجه به متن درس، «بزرگان شهر با تعجب به هم نگاه کردند و گفتند: «گوشت تازه برای ساختن بیمارستان؟!».

۱۰

گزینه‌ی «۳»

معنای صحیح واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

تیره‌دل: سیاه دل، نامهربان، بداندیش، سنگ‌دل / ابرام: پافشاری کردن در کاری، اصرار داشتن / یأس: ناامیدی، دل‌سردی

ماهر: کاردان، کسی که کاری را به خوبی انجام می‌دهد.

۱۱

گزینه‌ی «۲»

«چون» در ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» معنای «مثل و مانند» دارد، اما در بیت گزینه‌ی «۲»، به معنای «به دلیل این‌که» است.

۱۲

گزینه‌ی «۲»

صورت کامل شده‌ی ابیات:

«نجنیدم از سیل زور آزمای / که ای تو، که پیش تو جنیم ز جای؟»

نشد چشمه از پاسخ سنگ، سرد / به کندن دراستاد و ابرام کرد»

۱۳

گزینه‌ی «۳»

واژه‌های «متانت، نکوهیده و جهل» در صورت سؤال نادرست نوشته شده‌اند.

۱۴

گزینه‌ی «۱»

در داستان «زیر آسمان بزرگ»، لاک‌پشت جزء شخصیت‌های فرعی داستان به حساب می‌آید.

۱۵

گزینه‌ی «۴»

صورت صحیح بیت گزینه‌ی «۴»: «می‌رسد فصل بهاری جاودان / فصلی از عطر و گل و شعر و سرود»

۱۶

پاسخ: گزینه‌ی ۲

امام جمعه ابتدا دو خطبه می‌خواند و سپس نماز جمعه برپا می‌شود.

۱۷

پاسخ: گزینه‌ی ۱

این کار میوه‌فروش، مصداق آیه‌ی «ویل للمطفّین» است.

۱۸

پاسخ: گزینه‌ی ۴

در تشهد، بر یگانگی خداوند شهادت می‌دهیم.

۱۹

پاسخ: گزینه‌ی ۲

ترجمه‌ی آیه: «نباید شریک سازد در عبادت پروردگارش، کسی را.»

۲۰

پاسخ: گزینه‌ی ۴

شاه و مزدورانش عقیده داشتند که ایرانی‌ها توانایی انجام دادن کارهای بزرگ را ندارند و نمی‌توانند مستقل باشند.

۲۱

پاسخ: گزینه‌ی ۲

«وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ» «سوره‌ی هود، آیه‌ی ۶۷»

۲۲

پاسخ: گزینه‌ی ۱

با توجه به معنی آیه: «هیچ‌گاه بر ستمگران تکیه نکنید»، گزینه‌ی ۱ درست است.
امام خمینی^(ره) با یاری خدا و حمایت مردم به پا خاست و پرچم قیام را بر دوش گرفت.

۲۳

پاسخ: گزینه‌ی ۴

با توجه به معنی آیه: «همگی به ریسمان الهی چنگ بزنید و متفرق نشوید» و متن صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۹، گزینه‌ی ۴ درست است.

۲۴

پاسخ: گزینه ۳

امام حسن عسکری (ع)، پس از شهادت پدر گرامی‌شان به امامت رسیدند.

۲۵

پاسخ: گزینه ۲

خداوند، جبرئیل امین را به سوی پیامبر (ص) فرستاد و فرمود:

«يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ». پیامبر (ص)، دست علی (ع) را در دست می‌گیرد و بالا

می‌آورد و با صدایی بلند می‌گوید: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاً فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاً». سپس پیامبر خدا (ص) دست به دعا برمی‌دارد: «پروردگارا! با

دوستان علی دوست باش و با دشمنان او دشمنی کن؛ پروردگارا یاران علی را یاری کن و بدخواهان او را خوار گردان.» در همین

لحظه، جبرئیل خدمت پیامبر (ص) رسید و این آیه را هدیه آورد: «امروز دین شما را کامل و نعمت را بر شما تمام کردم و اسلام را

به عنوان آیین جاویدان شما پسندیدم.»

۲۶

پاسخ: گزینه ۳

تشریح موارد نادرست:

گزینه‌ی «۱»: تیمم شرایط خاص خودش را دارد و نمی‌توان برای صرفه‌جویی در آب تیمم کرد.

گزینه‌ی «۲»: این سخن از پیامبر (ص) است.

گزینه‌ی «۴»: عبارت داده شده، ترجمه‌ی آیه‌ی ۳۱ سوره‌ی اعراف است.

۲۷

پاسخ: گزینه ۳

مردم در زمان غیبت امام زمان (عج) نیز می‌توانند از هدایت او بهره‌مند گردند.

پیامبر خدا (ص) می‌فرماید: «مردم هنگام غیبت او از هدایتش بهره می‌برند؛ همان‌گونه که از خورشید پشت ابر بهره می‌برند.»

۲۸

پاسخ: گزینه ۲

«وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا: هیچ‌گاه بر ستمگران تکیه نکنید.»

۲۹

پاسخ: گزینه ۲

اسراف نکردن یعنی درست مصرف کردن و درست مصرف کردن یعنی به جا و به اندازه مصرف کردن.

۳۰

پاسخ: گزینه ۳

جریان قیام امام خمینی (ره)، همه‌ی قشرهای جامعه مخصوصاً جوانان، چون رودی خروشان به یاری امام خمینی (ره) آمدند.

۳۱

پاسخ: گزینه ۳

$$1 = \frac{350}{1000} = 1 \frac{35}{100}$$

$$3 - 1 \frac{35}{100} = 2 - \frac{35}{100} = \frac{200}{100} - \frac{35}{100} = \frac{165}{100} = 1 \frac{65}{100}$$

۳۲

پاسخ: گزینه ۴

$$\frac{1}{3} \times \frac{3}{4} = \frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{3}{4} = \frac{1}{4}$$

۳۳

پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة، درک و فهم * فصل ۳ * هدف: ۸ و ۹

دقیقه ۱۸۰ = ۳ ساعت   دقیقه ۸۰ = ۱ ساعت و ۲۰ دقیقه

۸۰	۱۲۰۰
۱۸۰	?

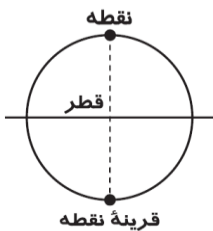
× ۱۵

کیلومتر $15 \times 180 = 2700$

۳۴

پاسخ: گزینه ۲

روی محیط دایره قرار دارد.

۳۵

پاسخ: گزینه‌ی ۲

$$\begin{array}{r} ۶:۴۵' \\ - ۴:۳۰' \\ \hline ۲:۱۵' \end{array}$$

دقیقه $(۲ \times ۶۰) + ۱۵' = ۱۲۰' + ۱۵' = ۱۳۵'$ تبدیل به دقیقه

ثانیه $۱۳۵' \times ۶۰ = ۸۱۰۰''$ تبدیل به ثانیه

$$۲:۱۵' = \left(۱ + ۱ + ۱۵' \right) = ۱ + (۶۰ + ۱۵) = ۱:۷۵'$$

۳۶

پاسخ: گزینه‌ی ۱

راه حل اول:

هزارم	صدم	دهم	یکان	دهگان
۷	۹	۴	۰	۳
۷	۵	۴	۰	۳

↓

$۰/۰۴$ واحد بیشتر است = ۴ صدم واحد بیشتر است.

راه حل دوم:

$$\begin{array}{r} ۳۰/۴۹۷ \\ - ۳۰/۴۵۷ \\ \hline ۰/۰۴۰ = ۰/۰۴ \end{array}$$

۳۷

پاسخ: گزینه‌ی ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * هدف: ۲ و ۳ * حیطة: درک و فهم * صفحه‌ی ۷۸ کتاب

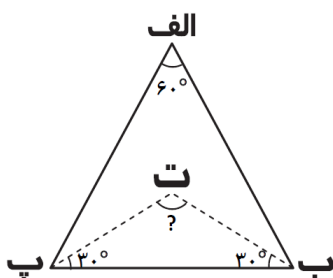
در مثلث متساوی‌الاضلاع هر سه زاویه با هم برابرند و اندازه‌ی آنها ۶۰° است.

چون «پت» و «بت» نیمساز هستند، پس اندازه‌ی زاویه‌ی «ب پ ت» و

«پ ب ت» برابر است با: $۶۰^\circ \div ۲ = ۳۰^\circ$

اندازه‌ی زاویه‌ی «ت» نیز برابر است با:

$$۱۸۰^\circ - (۳۰^\circ + ۳۰^\circ) = ۱۸۰^\circ - ۶۰^\circ = ۱۲۰^\circ$$

۳۸

گزینه‌ی «۳»

در پرتاب تاس، احتمال برنده شدن علی $\frac{۱}{۶}$ و احتمال برنده شدن رضا $\frac{۵}{۶}$ است، پس بازی منصفانه نیست.

برای نشان دادن میزان تغییرات قد نوزاد در یک سال از نمودار خط شکسته استفاده می‌کنیم.

برای نشان دادن موضوعات کتاب‌های مختلف در یک کتابخانه از نمودار دایره‌ای استفاده می‌کنیم.

۳۹

گزینه‌ی «۲»

بازی موجود در گزینه‌ی «۲» عادلانه نیست، زیرا احتمال برنده شدن نفر اول $\frac{۴}{۶}$ و احتمال برنده شدن نفر دوم $\frac{۲}{۶}$ است.

۴۰

گزینه‌ی «۲»

$$\begin{cases} \text{میانگین} = ۱۸ \\ \text{تعداد} = ۵ \end{cases} \Rightarrow \text{تعداد} \times \text{میانگین} = \text{مجموع کل} = ۵ \times ۱۸ = ۹۰$$

$$\text{مجموع ۴ عدد} = ۱۷ + ۱۸ + ۱۹ + ۲۰ = ۷۴$$

$$\text{نمره‌ی پنجم} = ۹۰ - ۷۴ = ۱۶$$

۴۱

گزینه‌ی «۴»

۴ سطح مستطیل شکل جعبه با کاغذ رنگی پوشانده شده است. مجموع مساحت‌های این ۴ سطح، ۸۰۰ سانتی‌متر مربع است.

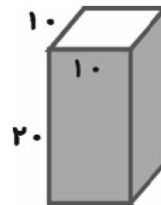
$$۸۰۰ \div ۴ = ۲۰۰$$

مساحت هر سطح مستطیل شکل، ۲۰۰ سانتی‌متر مربع است.

می‌دانیم مساحت مستطیل حاصل ضرب طول در عرض آن است.

عرض مستطیل ۱۰ سانتی‌متر و مساحت آن ۲۰۰ سانتی‌متر مربع است. پس با نوشتن یک تقسیم به راحتی می‌توان طول

مستطیل را به دست آورد.

$$۲۰۰ \div ۱۰ = ۲۰ \text{ طول مستطیل، سانتی‌متر}$$

$$\text{ارتفاع} \times \text{عرض} \times \text{طول} = \text{حجم مکعب}$$

$$\text{سانتی‌متر مکعب} = ۱۰ \times ۱۰ \times ۲۰ = ۲۰۰۰ \text{ حجم مکعب}$$

۴۲

گزینه‌ی «۴»

$$\frac{۴}{۴} - \frac{۳}{۴} = \frac{۱}{۴} \text{ (حجم این ظرف خالی است)}$$

بنابراین باید به اندازه‌ی $\frac{۱}{۴}$ حجم ظرف، در آن آب بریزیم.

$$\frac{۱}{۴} \times ۶ \times ۸ \times ۱۲ = ۱۴۴$$

۴۳

گزینه‌ی «۳»

با توجه به نمودار در سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به ترتیب تعداد نفرات بیش‌تر و کم‌تری از بیمه‌ی تأمین اجتماعی بازنشسته شده‌اند.

۴۴

گزینه‌ی «۳»

در پرتاب سکه احتمال رو آمدن و پشت آمدن $\frac{1}{4}$ است و به تعداد پرتاب بستگی ندارد و مقدار آن‌ها $(\frac{1}{4})$ است.

۴۵

گزینه‌ی «۲»

برای نمایش تغییرات داده‌ها از نمودار خط شکسته و برای نمایش نسبت هر قسمت به کل داده‌ها از نمودار دایره‌ای استفاده می‌شود. برای نشان دادن بیش‌ترین تماشاگر والیبال در شش مسابقه‌ی اخیر تیم ملی والیبال از نمودار ستونی استفاده می‌شود.

۴۶

گزینه‌ی «۲»

به علت وجود رسوبات و رسوب‌گذاری، دریاها بهترین مکان برای تشکیل فسیل می‌باشند. ماهی‌ها در دریا زندگی می‌کنند و دارای بخش‌های سخت هستند که به راحتی می‌توانند در آن مکان پس از مردن دفن شوند و به فسیل تبدیل شوند. زنبورها و کرم خاکی قسمت سخت در بدن خود ندارند و فسیل زیادی از آن‌ها تشکیل نمی‌شود. پرندگان نیز به علت این که در خشکی زندگی می‌کنند امکان تشکیل فسیل از آن‌ها نسبت به ماهی‌ها کم‌تر است.

۴۷

گزینه‌ی «۲»

نور بازتابیده شده از اجسام باید به ترتیب از بخش شفاف قرنیه و سپس از مردمک و عدسی عبور کند تا تصویر جسم روی پرده‌ی شبکیه تشکیل گردد.

۴۸

گزینه‌ی «۳» لاله‌ی گوش در جمع‌آوری صداها ما را یاری می‌دهد.

۴۹

گزینه‌ی «۳»

برای بررسی تأثیر مقدار آب در رشد گیاه باید دو گیاه را در شرایط یکسان و بدون تغییر و با یک نوع آب در زمان‌های یکسان و با مقادیر مختلف آبیاری نموده تا تأثیر آن بر رشد گیاه را بتوان بررسی نمود. در این آزمایش باید مقدار آب را تغییر داد و رشد طولی گیاه را اندازه گرفت و بقیه عوامل را ثابت نگه داشت.

۵۰

گزینه‌ی «۱»

آوندهایی که از ریشه به سمت برگ‌ها می‌روند، غالباً آب و مواد محلول در آن را از ریشه به برگ منتقل می‌کنند.

۵۱

گزینه ی «۳»

با توجه به شرایط یکسان برای همه ی سنگ های درون ظرف می توان نتیجه گرفت که جنس و نوع سنگ ها یکی از مؤثرترین عوامل در رنگ خاک می باشد.

۵۲

گزینه ی «۴»

وجود نور برای اغلب گیاهان همانند هوا لازم است.

۵۳

پاسخ: گزینه ی ۲

سوختن، یک تغییر شیمیایی است که در مقایسه با تغییرات سه گزینه ی دیگر سریع تر رخ می دهد.

۵۴

پاسخ: گزینه ی ۱

عدسی ای که ضخامت بیشتری دارد، قوی تر است و در کانون آن مقدار بیشتری انرژی نورانی به انرژی گرمایی تبدیل می شود.

۵۵

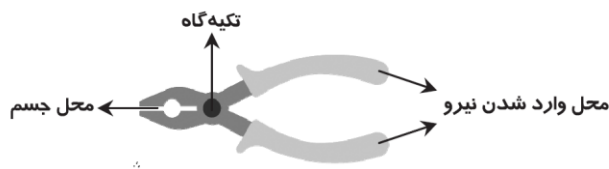
پاسخ: گزینه ی ۳

سلول های گیرنده ی بو، در قسمت بالای بینی قرار دارند.

۵۶

پاسخ: گزینه ی ۲

در انبردست، فاصله ی جسم تا تکیه گاه کمتر از محل نیرو تا تکیه گاه است.

۵۷

پاسخ: گزینه ی ۱

فاصله ی جسم شماره ی (۲) تا تکیه گاه نصف فاصله ی جسم شماره ی (۱) تا تکیه گاه است. اگر جسم شماره ی (۱) در نقطه ی (پ) قرار بگیرد، برای حفظ تعادل مجدد، باید فاصله ی جسم شماره ی (۲) نصف فاصله ی جدید جسم شماره ی (۱) تا تکیه گاه باشد. یعنی باید جسم شماره ی (۲) روی نقطه ی (ث) قرار بگیرد.

۵۸

پاسخ: گزینه ی ۲

نخاع در کنترل فعالیت های بدن به مغز کمک می کند.

۵۹

پاسخ: گزینه ی ۴

در تهیه ی کوکوی سیب زمینی، شستن، پوست کندن و له کردن سیب زمینی ها، اضافه کردن نمک و فلفل و تخم مرغ و هم زدن مواد جزء تغییرات فیزیکی به حساب می آیند اما پختن سیب زمینی و سرخ کردن مواد جزء تغییرات شیمیایی هستند.

۶۰

پاسخ: گزینه‌ی ۳

تجزیه شدن نور خورشید توسط سنگ‌های تزئینی دوخته‌شده بر روی شال باعث به‌وجود آمدن رنگین‌کمان شده است.

۶۱

پاسخ: گزینه‌ی ۲

جمعیت هلال‌احمر در حوادثی مانند سیل، زلزله و تصادف‌های رانندگی به مردمی که خانه و وسایل خود را از دست داده‌اند یا مجروح شده‌اند کمک می‌کند و به آن‌ها غذا، لباس و دارو می‌رساند.

۶۲

پاسخ: گزینه‌ی ۳

چنگیزخان مغول به‌دنبال بهانه‌ای برای لشکرکشی به ایران می‌گشت. وقتی ماجرای قتل بازرگانان مغول را شنید، به ایران حمله کرد. در این زمان حکومت ایران ضعیف شده بود و در همه‌جا اختلاف و هرج‌ومرج بود.

۶۳

پاسخ: گزینه‌ی ۲

رود سفیدرود به دریای خزر منتهی می‌شود و رودهای زرينه‌رود، سيمينه‌رود و تلخه‌رود به دریاچه‌ی ارومیه منتهی می‌شوند.

۶۴

پاسخ: گزینه‌ی ۴

با توجه به نقشه‌ی صفحه‌ی ۴۴، بندر امام خمینی^(ع) و بندرعباس در جنوب و بندرترکمن در شمال به راه‌آهن سراسری متصل هستند.

۶۵

پاسخ: گزینه‌ی ۲

با توجه به نقشه‌ی صفحه‌ی ۵۷، عراق بیشترین مرز خشکی را با ایران دارد.

۶۶

پاسخ: گزینه‌ی ۴

آب قنات از زیر زمین عبور می‌کند و میزان تبخیر آن بسیار کم است. پس آب قنات شیرین بوده و آلودگی آن بسیار کم است.

۶۷

پاسخ: گزینه‌ی ۳

به خرید و فروش کالا در داخل یک کشور یا با کشورهای دیگر بازرگانی می‌گویند.

۶۸

پاسخ: گزینه‌ی ۱

وقتی کسی غمگین است می‌توانیم دوستانه کنار او بنشینیم و از او در مورد احساسی که دارد سؤال کنیم و شرایط او را درک کنیم.

۶۹

پاسخ: گزینه‌ی ۴

تهران به دلیل پایتخت بودن و وجود ادارها و دانشگاه‌ها و کارخانه‌ها، جمعیت زیادی به خود جذب کرده است.

۷۰

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: سامانیان و صفاریان به زبان فارسی اهمیت زیادی می‌دادند.

گزینه‌ی «۲»: ابوعلی سینا، وزیر یکی از شاهزادگان آل بویه بود.

گزینه‌ی «۴»: فرمانروایان آل بویه بیمارستان مهمی در بغداد تأسیس کردند.

۷۱

پاسخ: گزینه ۴

تشریح موارد نادرست:

ب) بیش‌تر رودهای ایران از رشته‌کوه‌های بلند البرز و زاگرس و یا کوه‌های پراکنده‌ی داخلی سرچشمه می‌گیرند.

پ) کارخانه‌ی ذوب آهن اصفهان، مواد اولیه‌ی خود را از معادن آهن استان یزد تأمین می‌کند.

۷۲

پاسخ: گزینه ۲

صورت صحیح موارد نادرست:

الف) آرامگاه مقدس امام اول ما، در شهر نجف قرار دارد.

ج) از ایران هم از راه زمینی و هم هوایی می‌توان به کشور عراق سفر کرد.

۷۳

پاسخ: گزینه ۴

مرکز اصلی حکومت بنی عباس در شهر بغداد (عراق کنونی) بود.

۷۴

پاسخ: گزینه‌ی ۲

پوشش گیاهی در ناحیه‌ی بیابانی فقیر است.

۷۵

پاسخ: گزینه‌ی ۲

در نزدیکی قطب شمال در سرزمین‌های مجاور سیبری اسکیموها زندگی می‌کنند.